

196. οὐ γὰρ ἂν οἴός τ' ἦν πάντη περιπύσσεσθαι οὐδὲ διὰ πάσης ψυχῆς καὶ εἰσιῶν τὸ πρῶτον λανθάνειν καὶ ἐξιῶν, εἰ σκληρὸς ἦν. συμμέτρου δὲ καὶ ὑγρᾶς ιδέας μέγα τεκμήριον ἢ εὐσχημοσύνη, ὃ δὴ διαφερόντως ἐκ πάντων ὁμολογουμένως Ἔρωσ ἔχει· ἀσχημοσύνη γὰρ καὶ Ἔρωτι πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ πόλεμος. χρῶας δὲ κάλλος ἢ κατ' ἄνθη δίαίτα τοῦ θεοῦ σημαίνει· ἀνανθεῖ γὰρ (b) καὶ ἀπνηθηκότι καὶ σώματι καὶ ψυχῇ καὶ ἄλλω ὄτρωῦν οὐκ ἐνίζει Ἔρωσ, οὐ δ' ἂν εὐανθῆς τε καὶ εὐώδης τόπος ἦ, ἐνταῦθα δὲ καὶ ἴζει καὶ μένει. Περὶ μὲν οὖν κάλλους τοῦ θεοῦ καὶ ταῦτα ἱκανὰ καὶ ἔτι πολλὰ λείπεται, περὶ δὲ ἀρετῆς Ἔρωτος μετὰ ταῦτα λεκτέον, τὸ μὲν μέγιστον ὅτι Ἔρωσ οὐτ' ἀδικεῖ οὐτ' ἀδικεῖται οὔτε ὑπὸ θεοῦ οὔτε θεόν, οὔτε ὑπ' ἀνθρώπου οὔτε ἀνθρωπον. οὔτε γὰρ αὐτὸς βία πάσχει, εἴ τι πάσχει—βία γὰρ Ἔρωτος οὐχ (c) ἄπτεται· οὔτε ποιῶν ποιεῖ—πᾶς γὰρ ἐκῶν Ἔρωτι πᾶν ὑπηρετεῖ, ἃ δ' ἂν ἐκῶν ἐκόντι ὁμολογήσῃ, φασὶν "οἱ πόλεως βασιλῆς νόμοι" δίκαια εἶναι. πρὸς δὲ τῇ δικαιοσύνῃ σωφροσύνης πλείστης μετέχει. εἶναι γὰρ ὁμολογεῖται σωφροσύνη τὸ κρατεῖν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, Ἔρωτος δὲ μηδεμίαν ἡδονὴν κρείττω εἶναι· εἰ δὲ ἦττους, κρατοῖντ' ἂν ὑπὸ Ἔρωτος, ὃ δὲ κρατοῖ, κρατῶν δὲ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὃ Ἔρωσ διαφερόντως ἂν σωφρονοῖ.

Γιατί δεν θα μπορούσε να περιμαζεύεται έτσι, ούτως ώστε να χωράει παντού και να μπαίνει σε κάθε ψυχή κρυφά αρχικά ή να βγαίνει, αν ήταν δύσκαμπτος. Απόδειξη της αρμονικής και εύκαμπτης μορφής του Ἔρωτα είναι και η κοσμιότητα την οποία ο Ἔρωτας, κατά γενική ομολογία, έχει εξαιρετικά. Η ἔλλειψη κοσμιότητας και στον Ἔρωτα και στις μεταξύ των ανθρώπων επαφές, πάντοτε αποτελεί σημείο τριβής. Ο τρόπος ζωής του θεοῦ που περιβάλλεται από ἄνθη, φανερώνει και την ομορφιά του χρώματος της επιδερμίδας. Εκεί που έχει απολεσθεῖ το ἄνθος της νεότητας και έχει επέλθει η παρακμή είτε πρόκειται για σῶμα είτε πρόκειται για ψυχή ή για οτιδήποτε άλλο, ο Ἔρωτας δεν επικάθεται, όπου όμως υπάρχει ευανθῆς και ευώδης τόπος, εκεί ο Ἔρωτας και επικάθεται και κατασκηνώνει.

Αν και πολλά παραλείπω, αυτά νομίζω είναι αρκετά για την ωραιότητα του θεοῦ. Στη συνέχεια πρέπει να κάνω λόγο και για την αρετή του ἔρωτα και κυρίως να επικεντρώσω το ενδιαφέρον μου στη διαπίστωση ὅτι ο Ἔρωτας οὔτε αδικεῖ οὔτε αδικεῖται· οὔτε ἀπὸ θεοῦ αδικεῖται, οὔτε θεοῦ αδικεῖ, οὔτε ἀπὸ ἀνθρώπου αδικεῖται, οὔτε ἀνθρώπου αδικεῖ. Ἄν ὁ ἴδιος υφίσταται κάτι, αὐτὸ συντελεῖται χωρὶς ἐφαρμογὴ βίας -βία καὶ Ἔρωτος δεν συμβιβάζονται - οὔτε, ὅταν ἐνεργεῖ, ἐφαρμόζει βία. Ὁ καθένας ἀπὸ μόνος του προσφέρει στον Ἔρωτα παντοειδεῖς υπηρεσίες και, ὅσα τυχόν κάποιος αὐτόβουλα προσφέρει σε κείνον που τα θέλει, οἱ νόμοι, **κυβερνήτες τῆς πόλης**, τα θεωροῦν δίκαια. Ἐκτὸς ἀπὸ τῆ δικαιοσύνη ὁ Ἔρωτας ἔχει μεγάλο μερίδιο και στη σωφροσύνη. Κατὰ τὴν κοινὴ ἀντίληψη ἡ σωφροσύνη ταυτίζεται με τὴν ἐγκράτεια σε σχέση με τὶς ἀπολαύσεις και τὶς ἐπιθυμίες και ἀπὸ τὸν Ἔρωτα καμιά ἀπόλαυση δεν θεωρεῖται ἀνώτερη. Ἄν πρόκειται για μικρότερες, ἐπισκιάζονται ἀπὸ τὸν Ἔρωτα και ἐκεῖνος τὶς συγκρατεῖ και κατὰ συνέπεια ὁ Ἔρωτας ὡς διαφεντευτὴς τῶν ἀπολαύσεων και τῶν ορέξεων διεκδικεῖ περίοπτη θέση για τὴ σωφροσύνη του.

καὶ μὴν εἷς γε ἀνδρείαν Ἔρωτι (d) "οὐδ' Ἄρης ἀνθίσταται." οὐ γὰρ ἔχει Ἔρωτα Ἄρης, ἀλλ' Ἔρωσ Ἄρη—Ἀφροδίτης, ὡς λόγος—κρείττων δὲ ὁ ἔχων τοῦ ἐχομένου· τοῦ δ' ἀνδρειοτάτου τῶν ἄλλων κρατῶν πάντων ἂν ἀνδρειότατος εἴη. περὶ μὲν οὖν δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας τοῦ θεοῦ εἴρηται, περὶ δὲ σοφίας λείπεται· ὅσον οὖν δυνατὸν, πειρατέον μὴ ἐλλείπειν. καὶ πρῶτον μὲν, ἴν' αὖ καὶ ἐγὼ τὴν ἡμετέραν τέχνην τιμήσω ὡσπερ Ἐρυξίμαχος (e) τὴν αὐτοῦ, ποιητῆς ὁ θεὸς σοφὸς οὕτως ὥστε καὶ ἄλλον ποιῆσαι· πᾶς γοῦν ποιητῆς γίγνεται, "κἂν ἄμουσος ἦ τὸ πρῖν," οὗ ἂν Ἔρωσ ἄψηται. ᾧ δὲ πρέπει ἡμᾶς μαρτυρίῳ χρῆσθαι, ὅτι ποιητῆς ὁ Ἔρωσ ἀγαθὸς ἐν κεφαλαίῳ πᾶσαν ποίησιν τὴν κατὰ μουσικὴν· ἃ γὰρ τις ἢ μὴ ἔχει ἢ μὴ οἶδεν, οὗτ' ἂν ἐτέρῳ δοίη οὗτ' ἂν ἄλλον διδάξειεν.

Ἄλλωστε στη γενναιότητα του Ἔρωτα **δεν αντιστέκεται ούτε ο Ἄρης**, γιατί δεν κατέχει ο Ἄρης τον Ἔρωτα, ἀλλὰ ο Ἔρωτας τον Ἄρη - για την Αφροδίτη ο λόγος - και φυσικά ο κυρίαρχος είναι ανώτερος από τον υποταγμένο. Εξουσιάζοντας εκείνον που είναι ο πιο γενναίος απ' όλους, αναντίρρητα αναδεικνύεται πρώτος στην ανδρεία. Ἐγινε λόγος λοιπόν για τη δικαιοσύνη, τη σωφροσύνη και για τη γενναιότητα του θεοῦ· απομένει να μιλήσω και για τη σοφία του· θα προσπαθήσω, στα πλαίσια των δυνατοτήτων μου, να κάνω μια προσέγγιση ουσιαστική και κατατοπιστική. Πρώτα πρώτα, για να ευλογήσω και ἐγὼ τὴν τέχνη μου, ὅπως και ο Ερυξίμαχος τη δική του, ο θεός είναι καταξιωμένος ποιητῆς και μάλιστα μυεὶ και ἄλλους στα μουσικά της ποίησης· ο καθένας, **ἀκόμα κι αν προηγούμενα ἦταν ἀνίδεος ἀπὸ ποίηση και μουσική**, αν τον αγγίζει ο Ἔρωτας, μεταβάλλεται σε ποιητή. Και αυτό πρέπει ν' αποτελέσει ακλόνητη ἀπόδειξη για μας, για να εξαγάγουμε το ασφαλές συμπέρασμα ὅτι: **ο Ἔρωτας εἶναι διακεκριμένος ποιητῆς κυρίως ὅσον ἀφορὰ τὴ μελοποιημένη ἔκφραση στο σύνολο τῆς**· αὐτὰ που κάποιος ἢ δεν ἔχει ἢ δεν γνωρίζει, οὔτε σε ἄλλον μπορεῖ ἢ να δώσει ἢ να τα ἐξηγήσει.